

Onderwijssysteem

Frankrijk

beschreven en vergeleken met
het Nederlandse systeem

Dit document geeft informatie over het onderwijssysteem van Frankrijk. We leggen uit wat het Nederlandse equivalent is van de meest voorkomende diploma's uit Frankrijk met als doel: toelating tot het Nederlands hoger onderwijs.

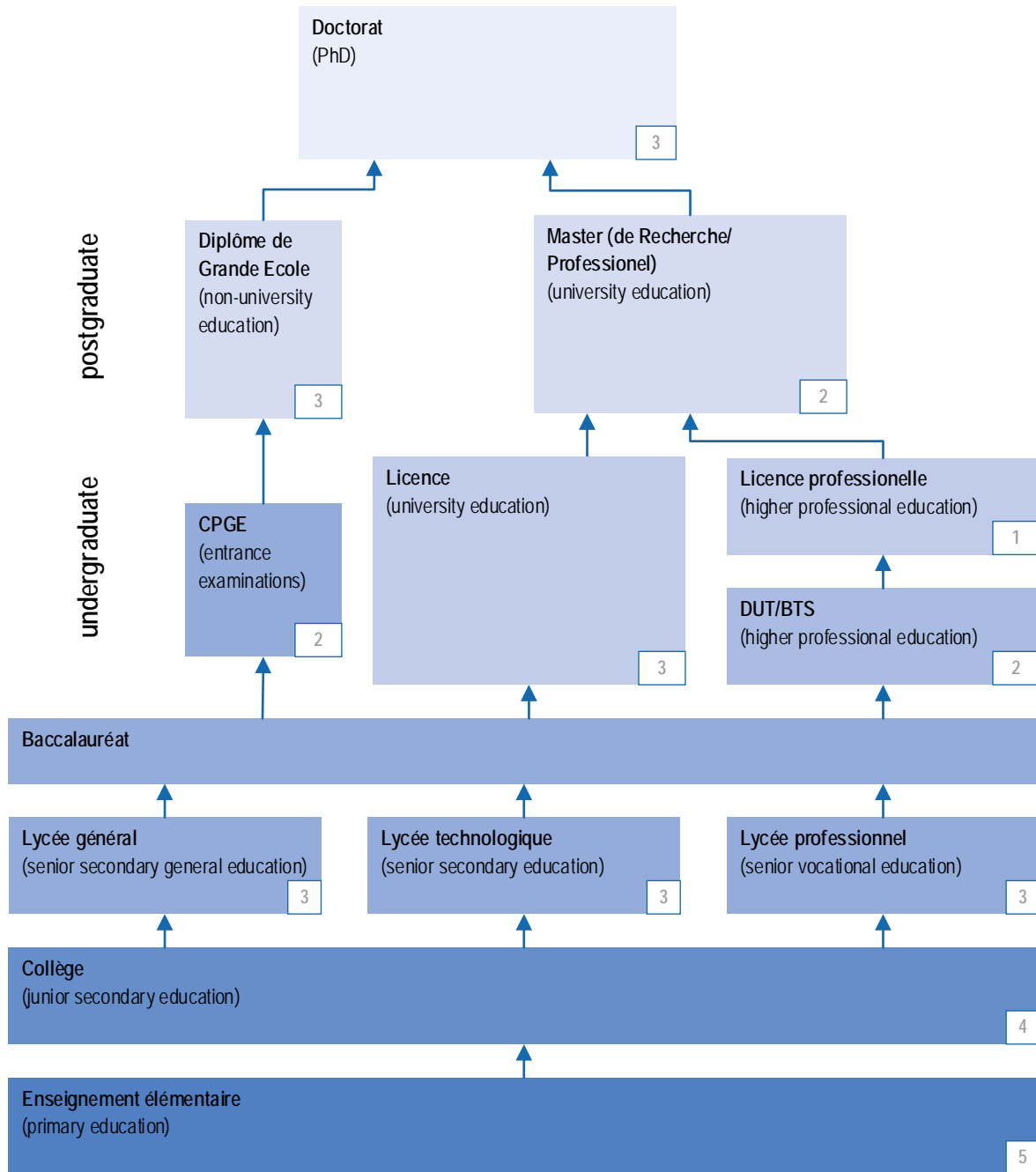
Disclaimer

We doen ons best om de informatie zo up-to-date mogelijk te houden. We aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan als gevolg van fouten of onvolledige informatie in dit document.

Op deze publicatie, met uitzondering van het beeldmateriaal, is de Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel 3.0 Unported-licentie van toepassing. Ga naar www.nuffic.nl/cc/ voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

■ **Onderwijssysteem Frankrijk**

0 Duur van de opleiding

■ Nationaal kwalificatieraamwerk

French 5-level structure	EQF
I – Doctoral grade	8
I – Master grade	7
II – Bachelor grade	6
III	5
IV	4
V	3
Not applicable	2
Not applicable	1

Bron: France - European inventory on [NQF 2014](#)

■ Waarderingstabel

In dit overzicht staan links de buitenlandse diploma's met de vergelijkbare niveaus in het nationale kwalificatieraamwerk. De andere kolommen tonen de Nederlandse waardering met de vergelijkbare niveaus in het Nederlandse en Europese kwalificatieraamwerk.

Buitenlands diploma en NFO-niveau		EQF-niveau	Nederlandse waardering en NLQF-niveau		EQF-niveau
<i>Baccalauréat Professionnel</i>	4	4	mbo-diploma	4	4
<i>Baccalauréat Technologique</i>	4	4	vwo-diploma, of in sommige gevallen havodiploma met beroepsgerichte vakken	4+/4	4
<i>Baccalauréat Général</i>	4	4	vwo-diploma	4+	4
<i>Brevet de Technicien Supérieur (BTS)</i>	3	5	2 jaar hbo	5	5
<i>Diplôme Universitaire de Technologie (DUT)</i>	3	5	2 jaar hbo	5	5
<i>Licence Professionnelle</i>	2	6	bachelorgraad in het hbo	6	6
<i>Licence</i>	2	6	bachelorgraad in het hbo of in het wo	6	6
<i>Master de Recherche</i>	1	7	mastergraad in het wo	7	7
<i>Master Professionnel</i>	1	7	mastergraad in het wo, soms mastergraad in het hbo	7	7
<i>Diplôme de Grande Ecole</i>	1	7	mastergraad in het wo, soms mastergraad in het hbo	7	7

NB

- Dit is een globaal advies waaraan je geen rechten kunt ontlenen.
- NFO; Frans nationaal kwalificatieraamwerk; NLQF = Nederlands kwalificatieraamwerk; EQF = Europees kwalificatieraamwerk.

- Het EQF/[NLQF-niveau](#) zegt niet zozeer iets over de studie-inspanning of -inhoud, maar wel over wat iemand kan en weet als een bepaald leerproces is afgerond.
- Informatie over de Nederlandse waarderingen staat op onze website: [onderwijssysteem Nederland](#).
- [SBB, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven](#), waardeert buitenlandse diploma's en opleidingen op vmbo- en mbo-niveau. De waardering kan afwijken wanneer SBB het diploma waardeert voor toelating tot het mbo of de arbeidsmarkt.

■ **Introductie**

Frankrijk is een republiek met een gecentraliseerd politiek systeem. Het land is verdeeld in 100 departementen, waarvan 96 op Frans grondgebied en 4 daarbuiten (de zogenaamde *outr-mer*).

Bestuurlijk is Frankrijk verdeeld in 30 onderwijsdistricten (*académies*) waar een groot deel van de uitvoering van het onderwijsbeleid plaatsvindt. Aan het hoofd van een *académie* staat een *recteur* die in het *rectorat* zetelt en benoemd is door de staat als de officiële vertegenwoordiger van de minister van Onderwijs. De *recteur* draagt de volledige verantwoordelijkheid voor alle onderwijsaangelegenheden in het lager en voortgezet onderwijs in de *académie* met inbegrip van de lerarenopleidingen en heeft het toezicht op de nationale examens en de toekenning van diploma's in deze sectoren.

Het hoger onderwijs valt onder de verantwoordelijkheid van het *Ministère de l'Enseignement supérieur et de la recherche*, het ministerie van Hoger Onderwijs en Onderzoek. Na de hervormingen van 1968 werd het systeem officieel verdeeld in een sector universitair onderwijs en een *Grande Ecole* sector bedoeld om gespecialiseerd hoger onderwijs aan topstudenten in een bepaald vakgebied te verzorgen. Wettelijk werden de universiteiten autonome interdisciplinaire instellingen die het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek aanbieden. De universiteiten vallen geheel onder de nationale wetgeving.

Grandes Ecoles is een verzamelnaam voor selectieve gespecialiseerde scholen, in het bijzonder op het gebied van technisch hoger onderwijs (*Ecole polytechnique*, *Ecole Centrale*, *Ponts et Chaussées* en andere ingenieursopleidingen), algemeen bestuur (*Ecole Nationale d'Administration*), bedrijfswetenschappen (HEC), agrarisch hoger onderwijs (*Institut Nationale Agronomique*) en andere prestigieuze instellingen (*SciencesPo*, *Ecole Normale Supérieure*) buiten het universitaire bestel. De *Grandes Ecoles* hebben een verschillende status ten opzichte van universiteiten: het kunnen nationale instellingen zijn of niet, die programma's verzorgen die zowel tot nationale als tot instellingsdiploma's kunnen leiden. Over het algemeen vinden de medische en juridische opleidingen plaats in het wetenschappelijk onderwijs en ingenieursopleidingen aan de *Grandes Ecoles*.

In Frankrijk neemt de particuliere sector een sterke plaats in het hoger onderwijs in. Veel *Grandes Ecoles* zijn particulier. Daarnaast zijn er instellingen die direct onder het ministerie van Onderwijs vallen en erkende en niet-erkende particuliere instellingen, waarvan de instelling of de opleiding(en) onder andere ministeries valt.

Het onderwijs in Frankrijk is verplicht voor kinderen van 6 tot 16 jaar. De voertaal in het onderwijs is het Frans. Het school-/academisch jaar loopt van september/oktober tot eind juni. Het academisch jaar is verdeeld in semesters.

■ Basis- en voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs in Frankrijk, volgend op 5 jaar lager onderwijs, draagt de naam *enseignement secondaire* en bestaat uit een 4-jarig *collège* (onderbouw) en een 3-jarig *lycée* (bovenbouw).

De onderbouw wordt afgerond met het behalen van het *Diplôme National du Brevet des Collèges*. De bovenbouw wordt afgesloten met het behalen van het *Diplôme du Baccalauréat*. Dit diploma kan worden behaald aan een *lycée général*, *lycée technologique* of een *lycée professionnel*:

1. *Lycée général* : *Diplôme du Baccalauréat Général/Baccalauréat de l'Enseignement du Second Degré*. Dit diploma wordt behaald in één van de 3 algemeen vormende richtingen:

- *Série L (Littéraire)*
- *Série ES (Economique et Social)*
- *Série S (Scientifique)*

2. *Lycée technologique*: *Diplôme du Baccalauréat Technologique*. Dit diploma betreft algemene vorming in combinatie met een praktisch component. De gevolgde richting staat op de diploma's vermeld.

Het niveau van het *Baccalauréat Général* (NFQ-niveau 4/EQF-niveau 4) is vergelijkbaar met dat van een vwo-diploma.

Het niveau van het *Baccalauréat Technologique* (NFQ-niveau 4/EQF-niveau 4) is vergelijkbaar met dat van een vwo-diploma en soms met een havodiploma met beroepsgerichte vakken, afhankelijk van het vakkenpakket.

Daarnaast kan het voortgezet onderwijs in het beroepsonderwijs worden afgesloten aan een *lycée professionnel* waar het *Baccalauréat Professionnel* wordt behaald. Deze opleiding is in eerste instantie als eindonderwijs bedoeld. Een klein percentage van de afgestudeerden stroomt door naar hoger onderwijs, meestal naar gespecialiseerde korte hogere beroepsopleidingen.

Het niveau van het *Baccalauréat Professionnel* (NFQ-niveau 4/EQF-niveau 4) is vergelijkbaar met dat van een mbo-diploma op kwalificatieniveau 4.

■ Toelating hoger onderwijs

Het *Baccalauréat* (*Général*, *Technologique* en *Professionnel*) geeft bij wet recht op toelating tot universitair hoger onderwijs. Toelating tot de *Grandes Ecoles* en de meeste andere, vaak gespecialiseerde instituten vindt plaats na een persoonlijk onderhoud en doorgaans een selectief toelatingsexamen. De voorbereiding daarop gebeurt gedurende 1 of 2 jaar aan speciale *lycées*, de zogenaamde *classes préparatoires*. Sinds 2007 behalen studenten van deze *classes préparatoires* 60 ECTS per jaar. Soms kan men aan de toelatingsexamens deelnemen na het behalen van een eerste cyclus in het hoger onderwijs.

■ Hoger onderwijs

Het Franse hoger onderwijs kent een grote verscheidenheid aan instellingen en diploma's. Er zijn in beginsel 2 typen hoger onderwijs: het universitaire onderwijs en het onderwijs aan gespecialiseerde instellingen, zowel privé als publiek. De *Grandes Ecoles* maken hier ook onderdeel van uit. Beide typen instellingen geven erkende en niet-erkende diploma's af. Daarnaast bestaan er verschillende vormen van kort hoger onderwijs.

De opleidingen worden gekenmerkt door de verdeling van de onderwijsfasen in 3 cycli; in het huidige systeem aangeduid als het systeem LMD: *Licence*, *Master*, *Doctorat* (3+2+3 jaar).

De toelating tot de initiële opleiding vindt plaats op grond van het *Baccalauréat*¹.

Toelating tot iedere volgende fase vindt plaats op basis van het diploma van de voorafgaande opleiding en selectie. Vaak zijn dit individuele selectieprocedures.

■ Universitair onderwijs

Er zijn bijna 90 staats- en particuliere universiteiten in Frankrijk. In navolging van het Bolognaproces, werd in 2002 de nieuwe hoger onderwijswetgeving van kracht (*Décret n°2002-482 du 8 avril 2002*) waarin het hoger onderwijs volgens de 3-traps structuur werd ingericht onder de naam LMD: *Licence*, *Master*, *Doctorat*.

¹ De Franse term *grade* geeft een behaalde graad weer in termen van een bereikt niveau van opleiding zonder dat dit aan een specifieke richting is verbonden; de graad wordt verleend wanneer een diploma (*diplôme* is een beschermde term in Frankrijk) in een bepaalde richting is behaald.

Het systeem is geleidelijk (2002-2006) ingevoerd en van toepassing op alle nationale instellingen van wetenschappelijk onderwijs. Vanaf 2006 hebben alle universiteiten de programma's volgens dit stelsel ingericht.

Ongewijzigd is gebleven dat in het wetenschappelijke onderwijs 2 soorten getuigschriften behaald kunnen worden: nationale diploma's en instellingsgetuigschriften. Deze eerste staan onder toezicht van het ministerie van Hoger Onderwijs en Onderzoek, de tweede (zoals bijvoorbeeld een *Diplôme d'Université*) vallen onder de verantwoordelijkheid van de instelling.

Het Franse hoger onderwijs werkt in een convenantstructuur met de overheid. Iedere 4 jaar worden nieuwe contracten tussen individuele instellingen en de staat afgesloten.

LMD: bachelor-masterstructuur

De nieuwe LMD-structuur onderscheidt 3 graden (*degrées*), de *Licence*, de *Master* graad en het *Doctorat*.

Licence

De graad van *Licence* wordt aan een universiteit behaald na afronding van een programma met 180 ECTS studiepunten (3 jaar).

Het niveau van de *Licence* (NFQ-niveau 2/EOF-niveau 6) is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs of in het wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de oriëntatie van de opleiding. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

Master

De masteropleiding heeft een duur van 2 jaar (120 ECTS).

De opleiding bestaat uit een basisjaar (M1) waarna gekozen wordt voor één van de 2 richtingen: *Master de Recherche* (onderzoeksmaster) of *Master Professionnel* (reguliere of beroepsgerichte *Master*). Beide richtingen leiden tot de *grade de master*.

Het niveau van de *Master de Recherche* (NFQ-niveau 1/EOF-niveau 7) is vergelijkbaar met dat van een master in het wetenschappelijk onderwijs. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

Het niveau van de *Master Professionnel* (NFQ-niveau 1/EQF-niveau 7) is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het wetenschappelijk onderwijs, soms in het hoger beroepsonderwijs, afhankelijk van de oriëntatie van de opleiding. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

Ook instellingen die buiten het nationale universitaire bestel vallen, kunnen toestemming vragen om deze graad of *degré* te verlenen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij veel ingenieursopleidingen, die in de meeste gevallen aan een *Grande Ecole* worden aangeboden. De houder van een (overigens beschermde) *Titre d'Ingénieur diplômé* mag dan ook de graad *Master* gebruiken.

Doctorat

Opleidingen in de derde cyclus worden afgesloten met de promotie die leidt tot de graad van *Docteur*. De minimale studieduur voor een doctoraat is gesteld op 3 jaar. De graad van *Docteur* wordt toegekend na de verdediging en is in Nederlandse termen vergelijkbaar met de doctorsgraad (Dr.). Toelating geschiedt op basis van de *grade de master*, van zowel een *Master Professionnel* als een *Master de Recherche*.

■ Niet-universitair onderwijs

Grandes Ecoles

Er zijn ongeveer 220 *Ecoles de Commerce et de Gestion*, 224 *Ecoles d'Ingénieur* en ongeveer 20 *Ecoles d'Architecture* in Frankrijk. Ongeveer 230 van deze instellingen zijn een *Grande Ecole* en verenigd in de *Conférence des Grandes Ecoles*. De term *Grande Ecole* is niet beschermd en men kent geen sluitende definitie van dit type onderwijs.

Deze - meestal particuliere - instellingen verschillen van universiteiten vanwege het soort onderwijs en specialisaties, de wettelijke status, financiering en het onderwijsniveau.

De instellingen werden ten tijde van Napoleon opgericht om te voldoen aan de behoefte aan hoog opgeleide professionele arbeidskrachten.

Het zijn vaak selectieve en prestigieuze instellingen die de bakermat vormen van het leidinggevend kader in het bedrijfsleven, de politiek en het militaire apparaat.

Grandes Ecoles kunnen onderling van kwaliteit verschillen.

Zo'n 30 daarvan zijn traditioneel zeer bekend en vormen een begrip in de Franse samenleving, zoals de instellingen op het gebied van technisch hoger onderwijs (*Ecole Polytechnique, Ecole Centrale, Ponts et Chaussées* en andere ingenieursopleidingen), algemeen bestuur (*Ecole Nationale d'Administration* (ENA), bedrijfswetenschappen (*Ecole des Hautes Etudes Commerciales* (HEC), agrarisch hoger onderwijs (*Institut National Agronomique* (INA) en andere prestigieuze instellingen (*SciencesPo, Ecole Normale Supérieure*).

De instellingen verzorgen gespecialiseerd onderwijs in bepaalde vakgebieden, bijvoorbeeld ingenieursopleidingen. De studieduur is in de meeste gevallen nominaal 3 jaar na de 2-jarige *classes préparatoires*, Toelating geschiedt op grond van een selectief toelatingsexamen (*concours*) en een persoonlijke selectie. Het is ook mogelijk om op basis van het *Baccalauréat* te worden toegelaten na selectie tot het 5-jarige programma. De opleiding wordt afgesloten met de nationaal erkende graad *grade de master*. Daarnaast kunnen *Grandes Ecoles* ook de graden *Bachelor, Master of Science/Master of Business Administration* en *Mastère Spécialisée*, respectievelijk 3 à 4 jaar, 4 à 5 jaar en 6 jaar na het *Baccalauréat*, uitreiken. Deze diploma's zijn niet altijd nationale graden en daarmee niet altijd erkend.

Hoewel de opleidingen aan de *Grandes Ecoles* niet wetenschappelijk georiënteerd zijn, wordt er tegenwoordig ook wetenschappelijk onderzoek verricht binnen de studieprogramma's. Deze taak is in principe evenwel voorbehouden aan de universiteiten. Het meeste onderzoek wordt in Frankrijk overigens verricht aan speciale (zelfstandige) onderzoeksinstituten.

Het niveau van het *Diplôme/grade de master* (behaald aan een *Grande Ecole*) (NQF-niveau 1/EQF-niveau 7) is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het wetenschappelijk onderwijs of in het hoger beroepsonderwijs, afhankelijk van studierichting en inhoud. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

■ Hoger beroepsgericht onderwijs

Frankrijk kent verschillende vormen van (kort) hoger beroepsonderwijs.

Lycée Technologique: Sections de Techniciens Supérieurs (STS)

Deze vorm van kort hoger onderwijs wordt door de *Lycées technologiques* verzorgd binnen de *Sections de Techniciens Supérieurs* (STS).

Opleidingen aan de STS zijn 2-jarige, gespecialiseerde beroepsopleidingen die vaak voortbouwen op de studierichting waarin een (meestal beroepsgericht) *Baccalauréat* is behaald. Opleidingen worden verzorgd in zo'n 140 richtingen.

Mede gezien het grote aantal leerlingen dat doorstroomt naar deze vervolgopleiding, kan men stellen dat veel beroepsonderwijs vorm krijgt in deze STS. Na 2 jaar behaalt men het *Brevet de Technicien Supérieur* (BTS) (120 ECTS). Het BTS is bedoeld als eindonderwijs, maar ongeveer 53% van de afgestudeerden stroomt door naar andere vormen van hoger onderwijs. Er zijn zo'n 2400 instellingen in Frankrijk die deze opleidingen verzorgen. Meer informatie over de studierichtingen is terug te vinden op de websites van *Onisep* en *L'étudiant*, zie onder [Handige websites](#).

Het niveau van het *Brevet de Technicien Supérieur* (BTS) (NFQ-niveau 3/EQF-niveau 5) is vergelijkbaar met dat van 2 jaar hoger beroepsonderwijs. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

Veel van de bovenstaande opleidingen worden als dagonderwijs aangeboden, maar een groeiend aantal kent allerlei vormen van alternerend leren en programma's in het kader van het levenslang leren.

Instituts Universitaires de Technologie (IUT)

Kort hoger beroepsonderwijs wordt ook aangeboden aan de *Instituts Universitaires de Technologie* (IUT). Deze zelfstandige, meestal aan een universiteit verbonden instellingen, verzorgen kort hoger onderwijs aan 19 faculteiten met 42 specialisaties. De opleiding duurt 2 jaar en leidt tot het *Diplôme Universitaire de Technologie* (DUT). De opleiding is in beginsel eindonderwijs, maar veel gediplomeerden stromen door naar andere vormen van hoger onderwijs, waaronder de *Licence Professionnelle*.

De opleidingen tot de *Licence professionnelle* zijn in 1999 gestart op verzoek van het bedrijfsleven en beroepsorganisaties om studenten beter voor te kunnen bereiden op de arbeidsmarkt.

Een stage van 12 à 16 weken is onderdeel van de opleiding. De toelatingseis is het *Baccalauréat* en een selectieprocedure. Afgestudeerden komen in aanmerking voor functies in het middenkader.

Meer informatie is te vinden op de website van het *Réseau IUT*, zie onder [Handige websites](#).

Het niveau van het *Diplôme Universitaire de Technologie* (DUT) (NFQ-niveau 3/ EQF-niveau 5) is vergelijkbaar met dat van 2 jaar hoger beroepsonderwijs. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

Het niveau van de *Licence Professionnelle* (NFQ-niveau 2/EQF-niveau 6) is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs. Voor een volledige [beschrijving](#) van de leeruitkomsten van dit niveau zie p. 5.

Beoordelingssystemen

Voor het voortgezet en hoger onderwijs wordt het volgende beoordelingssysteem gehanteerd.

In cijfers	Omschrijving	Betekenis	Opmerking
20-16	<i>Très bien</i>	Zeer goed	
15-14	<i>Bien</i>	Goed	
13-12	<i>Assez bien</i>	Tamelijk goed	
11-10	<i>Passable</i>	Voldoende	
9-8	-	Bijna voldoende	Soms herexamen toegestaan
7-0	<i>Ajourné</i>	Onvoldoende	

Ook wordt het *European Credit Transfer and Accumulation System* (ECTS) in Frankrijk gebruikt. Meer informatie over het ECTS is beschikbaar in de Engelstalige [gebruikershandleiding](#) van de Europese Commissie.

Meer informatie over de waarde van buitenlandse cijfers staat op onze [website](#).

Bolognaproces

In navolging van het Bolognaproces, werd in 2002 de nieuwe hoger onderwijswetgeving van kracht (*Décret n°2002-482 du 8 avril 2002*) waarin het hoger onderwijs volgens de 3-traps structuur werd ingericht onder de naam *LMD: Licence, Master, Doctorat*. Het systeem is geleidelijk (2002-2006) ingevoerd en van toepassing op alle nationale instellingen van wetenschappelijk onderwijs. Vanaf 2006 hebben alle universiteiten de programma's volgens dit stelsel ingericht.

	GRADES	DIPLOMES D'ETABLISSEMENT
D 8 années 16 semestres	Doctorat	
	6 années 12 semestres	Mastère spécialisé Master of Business Administration (MBA)
M 5 années 10 semestres 300 ECTS	Master recherche Master professionnel Master of Science Diplôme d'ingénieur	Masters in Engineering and Business of the <i>Grandes Ecoles</i>
	4 années 8 semestres	Master M1
L 3 années 6 semestres 180 ECTS	Licence	Bachelor

Bron: CampusFrance

Kwalificatieraamwerken

Het Franse nationaal kwalificatieraamwerk (NFQ) werd geïntroduceerd in 2002 toen het nationaal coördinatiepunt voor beroepskwalificaties (*Commission Nationale de la Certification Professionnelle* – CNCP) werd opgericht. De basis voor het kwalificatieraamwerk zijn de 5 niveaus die sinds 1969 worden gebruikt om kwalificaties in te delen. In de toekomst zal het kwalificatieraamwerk mogelijk worden uitgebreid tot 8 niveaus. Het huidige kwalificatieraamwerk is al wel gekoppeld aan het Europees kwalificatieraamwerk voor levenslang leren (EQF-LLL).

Meer informatie:

- [Website](#) van de *Commission Nationale de la Certification Professionnelle*, het nationaal coördinatiepunt voor beroepskwalificaties (alleen Franstalig).
- [Rapport](#) over de koppeling van het Franse kwalificatieraamwerk aan het EQF voor levenslang leren.

Accreditatie en kwaliteitszorg

Het kwaliteitszorgsysteem in Frankrijk is gebaseerd op het principe van reguliere nationale evaluatie van hogeronderwijsinstellingen, onderwijsaanbod en certificatie.

Op grond hiervan worden door de staat beslissingen over accreditatie (*habilitation*) genomen. Accreditatie geldt voor een beperkte duur met een maximum van 6 jaar. Externe visitatie omvat alle activiteiten van de instellingen: bestuur, management, onderwijsaanbod en onderwijsmethoden, sociale activiteiten en onderzoek.

In 2007 is de nationale accreditatieorganisatie de *L'Agence d'évaluation de la recherche et de l'enseignement supérieur* (AERES) opgericht met als taak het gehele hoger onderwijs en onderzoek in Frankrijk te evalueren. Voor ingenieursscholen draagt de *Commission des Titres d'Ingénieur* (CTI) de verantwoordelijkheid voor de visitatie; deze visitaties vinden om de 6 jaar plaats. Voor de bedrijfskundige opleidingen is een aparte nieuwe commissie in het leven geroepen, de *Commission d'évaluation des formations et des diplômes de gestion*.

Vernieuwingen in het kwaliteitszorgsysteem hangen samen met hervormingen in het wetenschappelijk onderwijs waarbij de (staats) instellingen een grotere autonomie hebben verkregen (de wet *Pécresse* of wet LRU – *Loi relative aux libertés et responsabilités des universités* – is in 2007 aangenomen). Zo worden onder meer de hoger onderwijsprogramma's niet meer vooraf vastgesteld, maar stellen de instellingen eigen programma's samen, op voorwaarde dat deze in het kader van de LMD-structuur worden aangeboden. De kwaliteitszorg en evaluatie vindt vervolgens via de AERES plaats. Accreditatie wordt verleend door het ministerie van Hoger Onderwijs op basis van rapporten van de AERES.

Wanneer een diploma dient te worden geëvalueerd is het belangrijk na te gaan of het een nationaal diploma (*diplôme national, diplôme visé*) of een diploma met een *habilitation CTI* betreft. Deze informatie is normaal gesproken te vinden op de website van de hogeronderwijsinstelling in een *fiche descriptive* van de opleiding.

Een *Diplôme d'établissement/Diplôme Universitaire* (DU) is een instellingsgetuigschrift en is daarom niet nationaal erkend.

Internationale verdragen

Frankrijk heeft de Lissabon Conventie in 1997 ondertekend en in 1999 geratificeerd. Het verdrag is sinds 1 december 1999 van kracht. Dit verdrag heeft het Europees Verdrag aangaande toelating tot het universitaire onderwijs (1953) vervangen. Er zijn geen bilaterale erkenningsovereenkomsten tussen Nederland en Frankrijk.

■ Diplomasupplement

Met de invoering van de wet in april 2002 is het diplomasupplement ingevoerd en beschikbaar bij alle instellingen voor studenten die hierom vragen.

Meer informatie over het *Diploma Supplement* (DS) is beschikbaar op de [website](#) van de Europese Commissie.

■ Samenstelling dossier

Voor het secundair onderwijs is het getuigschrift van het *Baccalauréat* met eindexamenlijst (*relevé des notes*) nodig.

Voor het tertiair onderwijs dienen alle behaalde hoger onderwijsdiploma's met vakkenoverzicht en cijferlijsten te worden overgelegd.

■ Overzicht hogeronderwijsinstellingen

- [Lijst](#) van universitaire instellingen.
- [Website](#) met *Grandes Ecoles* die lid zijn van het overkoepelende *Conférence des Grandes Ecoles* (alleen in het Frans).
- [Lijst](#) van IUT's.

■ Handige websites

- [Website](#) van de Franse ENIC/NARIC.
- [Website](#) van het *Ministère de l'Éducation Nationale* (alleen in het Frans).
- [Lijst](#) van rectoraten (alleen in het Frans).
- [Website](#) van *Onisep* met veel informatie over beroepen en opleidingen, onder andere over de studierichtingen in de STS (alleen in het Frans).
- [Website](#) van *L'étudiant* met veel informatie over beroepen en opleidingen (alleen in het Frans).
- [Website](#) van de *Agence d'Évaluation de la Recherche et de l'Enseignement Supérieur* (AERES), de nationale accreditatieorganisatie.
- [Website](#) van de *Commission Nationale de la Certification Professionnelle*, het nationaal coördinatiepunt voor beroepskwalificaties (alleen in het Frans).
- [Rapport](#) over de koppeling van het Franse kwalificatieraamwerk aan het Europees kwalificatieraamwerk voor levenslang leren (EQF-LLL).
- [Website](#) van CampusFrance, de organisatie die de promotie van het Frans hoger onderwijs en Franse opleidingen voor haar rekening neemt.
- [Website](#) van het *Réseau Instituts Universitaires de Technologie* (IUT) (alleen in het Frans).